

Indeksi i Integritetit Politik ¹

Rasti #10 – Aksioni “Botoks”: tregti e paligjshme me preparate mjekësore të falsifikuara dhe rrezikim i shëndetit publik

Hyrje

Në fokus të kësaj analize është aksioni i gjerë policor-prokurorial i njohur në publik si “Botoks”, i cili synon zbrëthimin e një rrjeti për furnizim, shpërndarje dhe përdorim të paligjshëm të botoksëve dhe fillerëve të falsifikuar në Republikën e Maqedonisë së Veriut. Sipas informacioneve të publikuara, aksioni përfshin disa mjekë, pronarë të ordinancave private dhe persona të lidhur me institucione shëndetësore, përfshirë edhe staf mjekësor nga klinika të njohura. Rasti ngre pyetje serioze për integritetin e sistemit shëndetësor, etikën profesionale, funksionimin e mekanizmave inspektues dhe rregullatorë, si dhe shkallën e mbrojtjes së interesit publik kur shëndeti i qytetarëve ekspozohet drejtpërdrejt ndaj rrezikut. Për më tepër, interesi publik preket veçanërisht për shkak të natyrës së produkteve, të cilat mund të shkaktojnë pasoja të rënda shëndetësore, përfshirë dëmtime të përhershme, invaliditet ose humbje të shikimit.

Vlerësimi i integritetit politik

Kategoria: Mbrojtja e interesit publik

Vlerësimi: *Vulë e zezë (-10)*

Sipas indikatorëve të metodologjisë së Indeksit të Integritetit Politik, rasti përmban disa elemente që tregojnë shkallën më të lartë të cenimit të integritetit: veprimtari të organizuar të paligjshme, keqpërdorim të pozitës profesionale, rrezikim të drejtpërdrejtë të shëndetit të qytetarëve, dobësi institucionale dhe erozion serioz të besimit në sistemin shëndetësor.

¹ [Metodologjia e “Indeksit të Integritetit Politik”.](#)

Argumentet kryesore:

1. Keqpërdorim i veprimtarisë mjekësore për përfitim privat përmes preparateve të paligjshme

Informacionet e publikuara tregojnë se një pjesë e personave të përfshirë, [përfshirë profesionistë mjekësorë, kanë mundësuar përdorimin dhe shpërndarjen e botoksëve dhe fillerëve të paligjshëm ose të falsifikuar](#). Kjo përbën shkelje serioze të etikës mjekësore dhe keqpërdorim të autoritetit profesional në dobi të interesit privat.

2. Rrezik serioz për shëndetin e qytetarëve

[Përdorimi i preparateve mjekësore të pakontrolluara dhe të paligjshme](#) krijon rrezik për [pasoja të rënda shëndetësore](#). Në këtë kontekst, rasti nuk është vetëm krim ekonomik ose rregullator, por cenim i drejtpërdrejtë i interesit publik përmes [eksponimit të pacientëve](#) ndaj [substancave potencialisht të rrezikshme](#).

3. Dyshime për veprim të organizuar dhe sistemik të paligjshëm

Numri i personave të përfshirë, lidhjet mes strukturave [private dhe publike](#) shëndetësore, si dhe [përmasat e hetimit](#), tregojnë se nuk bëhet fjalë për një incident të izoluar, por për një [problem më të gjerë sistemik](#) me elemente të mundshme të [veprimit të organizuar të paligjshëm](#).

4. Dobësi në mbikëqyrjen dhe kontrollin institucional

Rasti ngre pyetje serioze për efikasitetin e inspektimeve shëndetësore, kontrolleve doganore, licencimit dhe mbikëqyrjes profesionale. [Funksionimi afatgjatë](#) i praktikave të tilla tregon për dobësi të mundshme strukturore në sistemin e kontrollit.

5. Cenim i besimit në sistemin shëndetësor

Kur profesionistët shëndetësorë dhe institucionet mjekësore lidhen me aktivitete të paligjshme që rrezikojnë drejtpërdrejt shëndetin e pacientëve, besimi i qytetarëve në profesionin mjekësor, institucionet dhe mekanizmat mbrojtës dëmtohet rëndë.

Rekomandim për mbrojtjen e integritetit:

Rasti “Botoks” tregon për një mungesë serioze institucionale në sistemin e kontrollit të preparateve mjekësore dhe ndërhyrjeve estetike. Kombinimi i preparateve të paligjshme, përfshirjes së profesionistëve shëndetësorë dhe mundësisë së pasojave të rënda për shëndetin e pacientëve përbën cenim serioz të interesit publik dhe të besimit në sistemin shëndetësor.

Nevojitet reagim institucional i menjëhershëm dhe i dukshëm, veçanërisht në pjesët e mëposhtme:

- zbardhje e plotë e përgjegjësisë për të gjithë personat dhe institucionet shëndetësore të përfshira;
- heqje e përkohshme ose e përhershme e licencave në rastet e shkeljeve të rënda të konfirmuara;
- publikim i informatave për ordinancat e sanksionuara dhe preparatet e paligjshme, me qëllim mbrojtjen e qytetarëve;
- kontrole të shtuara dhe të rregullta në fushën e mjekësisë estetike;
- vendosje e një sistemi për gjurmueshmëri dhe verifikim të origjinës së preparateve mjekësore;
- përgjegjësi e qartë institucionale nëse vërtetohen mangësi në mbikëqyrjen inspektuese dhe rregullatore.

Dokumenti është përgatitur nga Forumi për Politika të Arsyeshme (FPR) si pjesë e punës sonë afatgjatë për zhvillimin dhe mirëmbajtjen e Indeksit të Integritetit Politik. Analiza bazohet në të dhëna publike të disponueshme në media dhe në kriteret e përcaktuara të [indeksit](#).